SVATOJÁNSKÝ ZPRAVODAJ

Svatý Jan pod Skalou
Sedlec & Záhrabská

ZPRAVODAJ OBECNÍHO ÚŘADU **2019/5** PROSINEC

Přejeme krásné vánoční svátky.
Do nového roku pevné zdraví
a pozitivní odhodlání!

Loučení se Spirituály

15. září se konal v kostele tradiční koncert Spirituál kvintetu. Jako vždy, koncert byl zcela výjimečný svoji atmosférou i vysokou návštěvností. Spirituál kvintet ve Svatém Janě pod Skalou vystoupil od roku 1994 na již na 23 koncertech, které navštívilo téměř devět tisíc lidí.

Zpěváci se často zcela zřekli honorářů, které věnovali na obnovu zdejších památek, především na opravu Svatojánského kostela. Ostatní koncerty odezpívali víceméně za režijní náklady. Za všemi koncerty stojí i stovky odpracovaných hodin dobrovolníků ze Svatojánské společnosti, kteří přípravu koncertů zajišťují. Vyznamenáním pro nás byla slova spoluzakladatele souboru Jiřího Tichoty na jednom z posledních koncertů:

„Všude, kde takto pravidelně vystupujeme, je to buďto stále stejné, a nebo i horší. Jedině u vás, ve Svatém Janu pod Skalou, je to rok od roku krásnější a krásnější. A to nás opravdu moc těší.“

Za celou dobu se tak společným úsilím podařilo díky Spirituál kvintetu vybrat na Svatojánské památky částku přesahující 500 000 korun. Ač tomu nikdo stále nechce uvěřit, soubor opravdu v příštím roce definitivně končí slavnostními deseti velkými koncerty v Pražské v Lucerně a letošní sezonu již ohlásil jako poslední. Proto byl také Svatojánský koncert předem avizován jako poslední. Potvrzuje to i následující úryvek z rozhovoru s Jiřím Tichotou na portálu *novinky.cz* z 22. září 2019:

Na příští rok chystáte deset rozlučkových koncertů do Velkého sálu pražské Lucerny. Pozvali jste na ně i bývalé členy Spirituál kvintetu?

Ano, napsal jsem všem, kteří jsou naživu. Ti, kteří se ozvali, na koncertech budou.

Jsou už některé koncerty vyprodané?

Momentálně je vyprodaných pět koncertů, a to na počet vstupenek. Znamená to, že je prodaná polovina lístků. Největší zájem je samozřejmě o poslední koncert. My se ho přitom trochu bojíme, protože to pro nás bude emotivně velmi těžké.

Jste skutečně rozhodnutí, že bude poslední?

Ano, jsme. Máme to dokonce stvrzené ve smlouvě s producentem koncertů. Řekl nám, že když uspořádá deset posledních koncertů Spirituál kvintetu, nesmí se stát, že se třeba za rok vrátíme a on se bude muset lidem omlouvat za to, že je do Lucerny nalákal na poslední koncerty, které poslední nebyly.

Ten konec je u nás ale dán i skutečnými okolnostmi. Dušanu Vančurovi a mně je dvaaosmdesát let. Já osobně například už delší dobu pociťuji, že mé ruce nejsou při hře na kytaru tak hbité, jak byly v minulých letech. Někdy se mi něco nepodaří dobře zahrát, a já nechci, abychom měli koncerty, při kterých se budou ostatní členové kapely děsit, co všechno nezvládnu. Vždycky jsem se tomu chtěl vyhnout, a vyhnu se tomu.

Upřímně chci jménem oněch devíti tisíc posluchačů, kteří vždy ze Svatého Jana odcházeli s mimořádnými zážitky z koncertu, poděkovat nejen za citelnou pomoc v našem úsilí při obnově památek, ale jménem všech posluchačů i za neopakovatelné zážitky v jedinečné a atmosféře Svatojánského kostela. Také letos lidé odcházeli s mimořádným zážitkem a nezřídka se kdekomu zaleskla v oku slza. Svatojánská společnost pořídila z tohoto koncertu videozáznam a budeme dále jednat o jeho případném zveřejnění.

JIŘÍ ŠEVČÍK ML.

Novoroční změny – buďte ve střehu!

Nový rok vybízí vždy k určitému restartu a k zamyšlení, jestli se některé věci nedají dělat jinak a lépe. Tentokrát to vychází tak, že se těch novinek sejde docela dost, věnujte jim prosím pozornost! Na zasedání zastupitelstva dne 18.12. budou na základě nových zákonných zmocnění projednány nové vyhlášky o místních poplatcích (odpad, psi, pobyt) i o systému shromažďování a sběru tříděného odpadu.

Zásadní změna nás čeká v systému evidence svozů komunálního odpadu (netýká se Záhrabské, kde se dosavadní režim se svozem pytlů nemění). **Každá popelnice musí být k 1. únoru 2020 označena čipem, který nahradí doposud používaný čárový kód.** Během ledna vám rozdáme čipy a letáček s instrukcí, jak a kam jej nalepit. Od února budou čipy aktivovány. Pokud do konce března nebude zaplacen příslušný poplatek, čip bude dálkově deaktivován a popelnice nebude nadále vyvážena. Po zaplacení lze čip opětovně aktivovat, což chytrá čtečka na zápěstí popeláře okamžitě pozná. Čipy tedy nahradí i doposud používané nálepky. Svozová firma opět zdražuje své služby a zavedení nového systému bude obec stát cca 15 tisíc Kč. Budeme tedy diskutovat také o výši místního poplatku.

Čipy RFID umožní lepší kontrolu provedených vývozů. Vždy na konci svozového dne se data nahrají na server. Každý, kdo si bude přát vytvořit přístupový účet na tento server, nám při předání čipu sdělí svoji mailovou adresu, a poté bude mít možnost data o vývozech své popelnice na serveru kontrolovat. Když bude vše fungovat, lze do budoucna uvažovat o zavedení systému poplatků, který bude u každé domácnosti vycházet ze skutečné četnosti vývozů.

Od nového roku přibude obcím povinnost zajistit vedle dosavadních komodit také sběr použitých potravinářských tuků (přepáleného oleje). Výčet všech druhů vytříděného odpadu, který naše obec zajišťuje bude popsán novou vyhláškou o systému shromažďování a sběru. V každé části obce se objeví uzamčená popelnice s kruhovým otvorem pro vhození dobře uzavřené PET lahve s použitým olejem (V Jánu to bude u mostu vedle hřbitova, v Sedlci u zastávky busu, na Záhrabské křižovatka U Slečen). Také toto opatření znamená určité navýšení nákladů na svoz.

Kvůli změnám zákonů bude nutno přepracovat také další vyhlášky o místních poplatcích za psy (zde se nepočítá se změnou výše poplatku) a za pobyt (nahradí dosavadní poplatky rekreační a z ubytovací kapacity).

Jak jsme již avizovali, do nového roku vstoupíme také s novými webovými stránkami. Kromě nové vizuální podoby se zlepší přehlednost – zvýrazníme aktuální informace a umožníme jejich zasílání přímo do vašeho chytrého telefonu.

JIŘÍ BOUČEK

Opravené dveře u kaple sv. Kříže

Začátkem roku 2019 byl firmou Globus vybrán projekt Svatojánské společnosti (SJS) na opravu dveří u kaple sv. Kříže. V rámci programu „Globus za lepší svět" jsme poté na základě internetového hlasování „vyklikali" 3. místo a s ním i částku 50 000 Kč na opravu dveří. Ty byly jen provizorně zajištěny, poté, co byla jedna z jejich starých výplní vandalsky poničena. Lákadlem pro zloděje byla patrně hrstka drobných, které lidé otvorem ve dveřích do kaple občas hází. Kvůli cca 80 korunám, které jsme vždy jednou za rok za dveřmi našli, tak musela být provedena oprava celých dveří za 61 500 Kč. Při poslední opravě dveří v roce 1994, kterou tehdy v rámci generální opravy celé kaple provedl zdarma pan Václav Šalda ze Sedlce, byly již tehdy sešlé výplně dveří nahrazeny pouze voděvzdornou překližkou, která odolávala lidem i povětří přes 25 let.

V létě byl zástupcům SJS v Globusu na Zličíně (pod který náš projekt patřil) předán vedením firmy symbolický šek na 50 000 Kč a oprava mohla být spuštěna. Oslovili jsme zkušenou firmu truhláře pana Tomáše Krejčího, který před několika lety opravoval všechny historické dveře u kaple sv. Maxmiliána. Díky dohledu památkářů se oprava mírně prodražila. Zjistilo se, že totožné, avšak původní vzácné renesanční dveře jsou doposud v prvním patře kostelní věže. Podle nich byly vyrobeny nové výplně ke dveřím u kapličky. Rám dveří jsme museli zachovat, stejně jako historicky zjištěný barevný odstín původního nátěru.

Získávání financí na obnovu památek může mít různé podoby, nikdy to však není snadné a musí se najít více lidí, kteří tak či onak potřebný projekt podpoří. Někdy pomůže drobný příspěvek ve veřejné sbírce, nebo v tomto případě minuta času mnohých z Vás, věnovaná na jaře internetovému hlasování. Díky společnému úsilí jsme připravili projekt a díky hlasování veřejnosti Globus věnoval peníze. A dnes máme krásně opravené vstupní dveře u 300 let staré kaple sv. Kříže. Zbývá dodat, že dveře byly přivezeny a instalovány 15. listopadu, na místě byly opatřeny kováním a poslední vrstvou barvy.

O kapličku, která je jednou z daleko viditelných dominant údolí a kolem které ročně projde na 100 000 lidí, je třeba stále pečovat. Po nedávné výměně střešní krytiny byl letos upraven okapový svod a odtok dešťové vody byl odkloněn od kaple. Vlhká místa vyschla a bude-

me je moci opravit. Problém se ukázal být v prasklině nad jižním oknem, která prozrazuje nestabilní statiku. Prasklina se neustále zvětšuje a hrozí, že zasáhne i barokní fresku.

JIŘÍ ŠEVČÍK ML.

Strom – tichý svědek minulosti

Slovo strom či les skloňujeme v posledních letech stále častěji. Jsme svědky bezprecedentní změny, která se dotýká nejen nás, ale i budoucích generací. Milióny stromů hynou vlivem sucha a kůrovce. Asi i proto si začínáme více všímat zeleně kolem nás.

Chtěl bych Vás seznámit s jedním výjimečným stromem, který patří mezi nejstarší v našem údolí a přibližně 200 let roste v klášterním zahradě (chcete-li v parku). Jedná se o dub rostoucí „blíže“ ke křížku a jeho druhové označení je Quercus robur „Fastigiata“. Dosud vyrostl do výšky přes 25 metrů a obvod kmene je úctyhodných 486 cm. Tento obdivovaný a vyhledávaný strom nabízí nejenom příjemný stín, ale i příležitost k zamyšlení a ztišení. V kombinaci s majestátní skalní stěnou si pak jen můžeme představovat jaké dějinné události „viděl“ ve svém okolí. Kolik asi zažil sucha a kolik povodní, kolik změn v bývalém klášteře? Benediktiny již nepamatuje, ale dobu zámeckou, lázeňskou, školsko-bratrskou, nacistickou, socialistickou i esenbáckou má v „živé“ paměti. Nejspíš i T. G. Masaryk s E. Benešem se procházeli ve stínu jeho větví (setkání představitelů zemí vzniklých po rozpadu Rakouska-Uherska).

Přijďte se na něj kdykoliv podívat – každé roční období vytváří z tohoto živého organismu fascinující objekt hodný pozornosti a zamyšlení.

MICHAL ŠEDIVÝ

Památka na maršála

Maršál Christian Hermann Russworm byl velmi úspěšným a oblíbeným vojevůdcem císaře Rudolfa II.

Narodil se v roce 1565 v Sasku. Už v pouhých dvaceti letech se stal poručíkem a první válečné ostruhy získal v Alsasku a Lotrinsku. Voják byl ale divoký a nezkrotný, jeho život byl provázen skandály až natolik, že byl velitelem armády odsouzen k trestu smrti. Podařilo se mu však uprchnout a nechal se naverbovat do jiné armády. Ve třiceti letech vstoupil do služeb Rudolfa II. Pro kterého organizoval vojsko proti Turkům. Vyznamenával se jako velitel a jeho renomé narůstalo. Podařilo se mu dobýt Budín (pozdější Budapest). Za válečné úspěchy byl císařem povýšen na maršála. Dál se ale věnoval i bouřlivým pitkám a ženám. Dnešní terminologií bychom také jeho zálibu v předchůdci dnešního tenisu a šermu nazvali sportováním. Pokud vytáhl znovu do boje, armáda pod jeho velením slavila další a další úspěchy. Na Turcích dobyl Bělehrad a Pešť (druhá část Budapešti).

Jak to bývá až příliš obvyklé, úspěchy bývají trnem v oku pro mnohé závistivce. V roce 1605 se maršál vrátil do Prahy po tom, co se prohloubily spory s italskými generály. Stěžoval si především na jistého generála Belgioisa, který se v Uhrách v bitvách dopustil mnoha chyb. Císařem byl jmenován do čela komise, která měla vše vyšetřit. Italové se proti němu ale domluvili a připravili na něho lest.

Přes prostředníky sdělili maršálovi, že za všemi intrikami stojí Belgioiosův bratr žijící v Praze. Připravili jejich „náhodné“setkání v malostranských uličkách. Russworm tasil stejně jako jeho sok, ten však byl v nastalém zmatku zastřelen. Podrobnosti nejsou známy. Za údajný zločin však byl obviněn Russworm a odsouzen k smrti.

Jeho popravčím nebyl nikdo jiný než známy kat Mydlář. Krutou ironií bylo, že několik minut po popravě přiběhl posel s milostí od císaře. Toho se totiž dařilo intrikánům držet stranou od zinscenovaného procesu. Když se vše dozvěděl, bylo již pozdě. Maršálovi bylo pouhých čtyřicet let. Poslední odpočinek nalezl úspěšný vojevůdce pod podlahou chrámu Panny Marie Sněžné v Praze.

Russworm si byl jistě vědomý svého pestrého života a tak se jednou rozhodl o určitou formu pokání, a se shodou rozhodl, že nechá na místě nad Sv. Janem, tam kde podle legendy potkal sv. Ivan sv. Jana Křtitele a kde od něj dostal kříž na vymýtání zlých důchů, zbudovat sousoší s křížem a po jeho stranách se sochami právě obou účastníků onoho legendárního setkání. Stalo se tak v roce 1602. Teprve později, konkrétně v roce 1714, nechal okolo sousoší tehdejší úspěšný opat Koterovský vystavět kapli s názvem Povýšení Svatého Kříže.

Po letech chátrání byla kaple celkově zrestaurována, včetně sousoší a rovněž cenné nástropní fresky předními odborníky, akademickým sochařem Petrem Váňou a akademickým malířem a restaurátorem Tomášem Záhořem a jeho kolegy. Stalo se tak v letech 1994–97 zásluhou Svatojánské společnosti.

PETR ŠPIČKA

Pokud byste se chtěli blíže seznámit s jistě pozoruhodnou osobností maršála Russworma, existuje kniha Miloše Kratochvíla „Osamělý rváč“. Jeho příběh doznal i divadelního zpracování v titulní roli se Zdeňkem Štěpánkem.

Pozvánka na koncerty

Pěkným počinem byl letošní 1. prosinec, kdy se v rámci 1. adventní neděle a rozsvěcení stromu u kostela konal adventní koncert v přeplněném refektáři kláštera. Soubor Barokní andílci nadchl všechny přítomné. I přes drobný incident, kdy při vystoupení omdlela jedna členka souboru, se koncert všem moc líbil. Díky dobrovolné paní zdravotnici a přivolané záchrance již je paní zpěvačka v dobrém stavu. Letošní krásné zahájení adventu bylo i výsledkem dobře zorganizované spolupráce Obce, Svatojánské společnosti, hasičů a VOŠP, která v minulosti nebyla vždy samozřejmostí. Andílci prý rádi přijedou zazpívat i za rok.

Koncert měl být také pozvánkou na tradiční velké Vánoční koncerty v kostele. I letos se podařilo zajistit vše potřebné a **23. prosince v 18 hodin se bude konat zpívaná mše Jana Jakuba Ryby** „Hej mistře“ v podání berounského sboru Slavoš a orchestru Univerzity Karlovy Praha. Z důvodu velké návštěvnosti prosíme o včasný příchod.

Na Štědrý den ve 14 hodin si opět zazpíváme s Loděnickým sborem COMODO a jejich muzikanty. Po celé Vánoční období bude ve Svatojánském muzeu otevřena tradiční výstava **Medové vánoce**. Otevírací dny budou upřesněny na plakátech a na svatojánských internet. stránkách. JIŘÍ ŠEVČÍK ML.

20—19—20

Začátek roku symbolizovalo bezedné bláto sedlecké uličky, nicméně v dalších měsících se vše vyvíjelo lépe a lépe. Cestu jsme dokončili v dobré kvalitě a hladce jsme ji zkolaudovali. Trochu starostí pak bylo ještě s kanalizací. V létě se podařilo vybrat dobrou firmu pro opravu pobřežní zdi u kostela a tuto velkou stavbu dokončit v řádném termínu. Komu se zeď nelíbí, ať se přihlásí.

Dobrou návštěvu i ohlasy měl červnový hudební festival DD-Fest a přes ne moc pěkné počasí dobře vyzněla také pouť s Klubem českých turistů. Zářiové Loučení s létem dělalo dojem, že kultury je už na místní obyvatele příliš. Návštěva byla slabá a přespolní stánkař si příliš nevydělal... Napříště budeme zvažovat, jestli tolik akcí do roka má smysl pořádat, a klíčový bude také výběr kapel.

Budeme také nadále usilovat o zlepšení stavu obecního majetku. V roce 2020 bude mít prioritu střecha a zateplení budovy č.p. 6, opravy turistických cest spojujících části obce a také veřejná prostranství v centru obce. Nesmíme zapomenout ani na nejvýznamnější památku v majetku obce, na kapli sv. Maxmiliána, kde nám chátrá střecha i omítka kolem schodišť. V bídném stavu zůstává také krypta s ostatky členů rodiny Bergerovy, stejně jako veřejné osvětlení na Záhrabské a v Sedlci. Vše je ale limitováno financemi. Dotace nám výrazně pomohly – od roku 2017 jsme vyčerpali 3 mil. Kč, i tak se ale velké investiční akce na obecních financích projevily. Nový plán finančního řízení nám jistě pomůže dobře rozložit síly. JIŘÍ BOUČEK

Nabídka sociálních služeb z Berouna

Každého z nás může potkat nepříznivá situace, kdy budeme potřebovat pomoc. Mnohdy pomůže rodina a blízcí nebo sousedé. Pro radu či pomoc se můžete obrátit i na Obecní úřad. Někdy i ti, kteří sami pomáhají nebo pečují, uvítají radu, odlehčení nebo sdílení svých starostí. Město Beroun připravilo Katalog sociálních a návazných služeb na Berounsku. Ten přináší informace k možnostem péče a služeb pro seniory, osoby se zdravotním postižením, znevýhodněné osoby, rodiny s dětmi s hendikepem, kontakty pro řešení dluhové problematiky a mnoho dalšího. Katalog si můžete vyzvednout na obecním úřadě. Nezůstávejte se svými problémy sami! RED

Červená středa

Ve středu 27. listopadu 2019 se v Praze i v jiných městech a vesnicích ČR uskutečnil druhý ročník iniciativy Červená středa (RedWednesday). Smyslem této akce je veřejně si připomenout všechny kdo jsou ve světě pronásledováni pro své náboženské přesvědčení. Vizuálním znakem iniciativy je rozsvícené červené světlo symbolizující krev trpících pro víru. Také Svatojánská kolej se poprvé připojila k této iniciativě a nasvítila červenou barvou kostel ve Svatém Janu pod Skalou. Nasvícení takové nemovitosti je však velká výzva – fotografický efekt nebyl nakonec tak oslnivý, ale důležitější bylo bezesporu samotné setkání asi 25 účastníků a jejich vzpomenutí na miliony pronásledovaných věřících. Nezapomněli jsme ani na přímou souvislost objektu bývalého benediktinského kláštera ve Svatém Janu, který v padesátých letech sloužil totalitnímu režimu jako tábor nucených prací a následně jako věznice. Dodnes nám sem přijíždí vzpomínat tehdejší vězeňkyně paní Havlůjová (bývalá starostka Rudné), která zdůrazňuje, že díky své víře přežila veškerá utrpení. MICHAL ŠEDIVÝ

SVATOJÁNSKÝ ZPRAVODAJ 2019/5
Vychází 17. prosince 2019 **Vydavatel:** Obecní úřad Svatý Jan pod Skalou 6, 26601 Ev. č. MK ČR: E 10529
Tel.: 311 672 115 **E-mail:** ou@svatyjan.cz Tisk a distribuci výtisků do Vašich schránek zajišťuje OÚ Svatý Jan pod Skalou.
Náklad 150 výtisků. Příspěvky nebo inzerci můžete doručit na obecní úřad mailem, osobně nebo poštou. Redakce a vydavatel nenesou odpovědnost za obsah přijatých příspěvků a zároveň si vyhrazují právo příspěvek nezveřejnit nebo jej zkrátit. **www.svatyjan.cz**